

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 77/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Darinou Hanáčkovou, Záhradnícka 41, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 111/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 111/2014 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že 17. júna 2014 sťažovateľ podal okresnému súdu žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd „*po podaní návrhu na začatie konania vo veci doručoval písomnosti nie môjmu splnomocnenému právnenému zástupcovi, ktorého plná moc bola založená pri podaní návrhu ale mne navyše na moju starú adresu, vykonal lustráciu u zamestnávateľa etc. zásielky na moje predvolanie na informatívny výsluch sa vracali ako neprevzaté (§ 114 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku – ďalej O. s. p.) zo dňa 17. decembra 2014...*

Dňa 20. apríla 2015 sa uskutočnilo prvé pojednávanie vo veci.

Ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až 5. mája 2016, t. j. vyše roka po prvom pojednávaní. Záverom v zápisnici si súd uznesením uložil zabezpečiť výpis z účtu v Poštovej banke bývalej manželky, na ktorý sme ako rodina ukladali spoločné financie. Tento istý záver prijal súd aj na pojednávaní dňa 25. 10. 2016. Do dnešného dňa ako môj právny zástupca zistil po návšteve spisu uvedený dôkaz bez žiadneho logického dôvodu nevykonal...

Dňa 25. októbra 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, kde opätovne súd prijal Uznesenie, kde konštatuje že zabezpečí výpis z účtu v Poštovej banke a tiež nariadil znalecké dokazovanie za účelom zistenia hodnoty rekonštrukčných prác na dome odporkyne.

Po preštudovaní spisu som zistil, že dnešného dňa nebola ani jedno z vyššie uvedených uskutočnené, opäť prešiel skoro rok a vo veci tohto konania nenastal žiaden posun. Tiež nie je vytýčený nový termín pojednávania.“.

Zastáva názor, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní „*došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu dňa 17. júna 2014 a za tento čas sa vo veci uskutočnili 3 meritórne pojednávania. Medzi jednotlivými procesnými úkonmi súdu došlo k zbytočným prietahom v konaní nakoľko súd nevykonal dôkazy, ktoré mal vykonať v zmysle záverov u pojednávania.“.*

Predmetom napadnutého konania okresného súdu je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, „t. j. vec, ktorej povaha vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd mal a má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená... a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň navrhovateľ obrátil so žiadosťou o rozhodnutie“.

Uvádza, že nedal dôvod, aby došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Okresný súd podľa jeho názoru nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa ako navrhovateľ nachádza, „čo je základným účelom práva zaručeného Ústavou SR, a preto sťažovateľ má za to, že došlo porušeniu jej základného práva na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva v čl. 6 ods. 1 Dohovoru“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 111/2014 porušil základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 111/2014 prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostúčenie v sume 10.000,- Euro (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

[REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 558,76 eur (slovom päťstopäťdesiatosem eur a sedemdesiatšesť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Darine Hanáčkovej... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ sumu primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že „doba, ktorá uplynula od podania návrhu 17. júna 2014 až doposiaľ, je doba viac ako tri roky, je neprimerane dlhá a ničím neospravedlniteľná a v plnej miere ju spôsobil Okresný súd Bratislava I svojou nečinnosťou. Problém v priebehu konania vidím najmä v nesústredenom a neefektívny postup Okresného súdu Bratislava I, ktorý spôsobil, že čas potrebný na procesné úkony vykonané súdom v konaní, nezodpovedá nijakej rozumnej dĺžke vykonávania takéhoto postupu podľa Civilného sporového poriadku, resp. Občianskeho súdneho poriadku.“.

Ústavný súd ešte pred predbežným prerokovaním sťažnosti prípisom z 8. januára 2018 požiadal z okresného súdu zapožičanie súdneho spisu vedeného v napadnutom konaní, prípadne o chronológiu úkonov, ktoré okresný súd v napadnutom konaní vykonal.

Dňa 22. januára 2018 bol ústavnému súdu doručený prípis predsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 Spr.V 4/2018 zo 16. januára 2018, ktorého súčasťou bola chronológia úkonov, ktoré okresný súd v napadnutom konaní dosiaľ vykonal, a zároveň bol ústavnému súdu zapožičaný aj spis vedený v tomto konaní. Z chronológie úkonov, ktorú okresný súd vypracoval, vyplýva:

„Dňa 17. 6. 2014 na tunajší súd doručená žaloba žalobcu [REDAKOVANÉ] na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vec bola pridelená do oddelenia 15 C zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ].

Dňa 27. 8. 2014 daný pokyn súdnej tajomníčky tunajšieho súdu na doručenie žaloby spolu s výzvou na vyjadrenie sa k žalobe adresovaná žalovanej. Pokyn realizovaný výzvou dňa 4. 9. 2014.

Dňa 29. 9. 2014 na súd doručené mailové podanie právneho zástupcu žalovanej – oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia a žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k žalobe. Predmetné podanie riadne doplnené dňa 1. 10. 2014.

Dňa 7. 10. 2014 zákonná sudkyňa vo veci na deň 21. 4. 2015 vytyčila termín pojednávania.

Dňa 30. 10. 2014 daný pokyn vyššej súdnej úradníčky na doručovanie predvolania na pojednávanie žalobcovi prostredníctvom mestskej časti Bratislava – Staré Mesto.

Dňa 24. 11. 2014 úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu právnym zástupcom žalovanej.

Dňa 26. 11. 2014 do súdneho spisu doručené podanie Miestneho úradu mestskej časti Bratislava – Staré Mesto o neprevzatí zásielky žalobcom.

Dňa 26.11.2014 vypracovaná žiadosť adresovaná zamestnávateľovi žalobcu o doručenie mu predvolania na pojednávanie.

Dňa 12. 12. 2014 do spisu doručené podanie zamestnávateľa žalobcu, ktorým súdu oznámil i aktuálnu adresu na doručovanie písomností.

Dňa 15. 4. 2015 úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu právnym zástupcom žalobcu.

Dňa 17. 4. 2015 a 20. 4. 2015 na súd doručené vyjadrenie žalovanej k žalobnému návrhu.

Dňa 21. 4. 2015 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu výsluchu žalovanej a zabezpečenia listinných dôkazov odročené na termín 13. 10. 2015.

Dňa 5. 8. 2015 daný pokyn zákonnej sudkyne na zabezpečenie dôkazu – rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva Bratislava I z 2. 5. 1989 pod sp. zn. D 240/86, toto doručené dňa 25. 8. 2015.

Dňa 17. 9. 2015 do spisu doručené podanie PZ žalovaného (správne má byť žalovanej, pozn.).

Dňa 22. 9. 2015 do spisu doručené podanie PZ žalovaného – žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie s iným pojednávaním.

Dňa 25. 9. 2015 úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu právnym zástupcom žalobcu (správne má byť žalovanej, pozn.).

Dňa 7. 10. 2015 úradný záznam zákonnej sudkyne.

Dňa 13. 10. 2015 pojednávanie odročené z dôvodu neprítomnosti účastníkov na deň 16. 2. 2016.

Dňa 5. 2. 2016, 29. 4. 2016 úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu právnym zástupcom žalobcu (správne má byť žalovanej, pozn.).

Dňa 5. 5. 2016 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu doplnenia dokazovania výsluchmi svedkov a dopytov na banku odročené na termín 25. 10. 2016.

Dňa 1. 7. 2016 úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu žalobcom, dňa 18. 10. 2016 úradný záznam o nahliadnutí do spisu PZ žalovaného.

Dňa 25. 10. 2016 sa vo veci konalo pojednávanie, ktoré bolo z dôvodu doplnenia dokazovania listinami a znaleckým dokazovaním odročené na neurčito.

Dňa 8. 2. 2017 na súd doručené podanie PZ žalobcu – dôkazy na kt. predloženie bol zaviazaný na pojednávaní dňa 25. 10. 2016.

Dňa 3. 2. 2017 daný pokyn zákonnej sudkyne na dopyt Poštovej banke, a. s. a výzvu právneho zástupcovi žalobcu, aby tento za účelom vyžiadania odborného vyjadrenia špecifikoval investície do rodinného domu, ktorých výšku žiadal vyčíslit'.

Dodatkom č. 6 k Rozvrhu práce na rok 2017 s účinnosťou od 10. 7. 2017 bol súdny spis v súvislosti s ukončením výkonu funkcie sudcu na Okresnom súde Bratislava I [REDAKOVANÉ] a s vymenovaním [REDAKOVANÉ] do funkcie sudcu súdny spis sp. zn.: 15 C/111/2014 pridelený sudkyňi [REDAKOVANÉ].

Dňa 6. 9. 2017 daný pokyn zákonnej sudkyne [REDAKOVANÉ] na ďalší postup vo veci.

Dňa 13. 9. 2017 úradný záznam o nahliadnutí do súdneho spisu PZ žalovaného.

Dňa 14. 9. 2017 do súdneho spisu doručené podanie žalobcu, ktorým reagoval na výzvu súdu.

Dňa 19. 9. 2017 súd dopytoval Tatra banku, a. s. a Poštovú banku, a. s. na doručenie výpisu z účtu, zároveň právnu zástupkyňu žalobcu vyzval na špecifikáciu investícií (realizovaný pokyn pôvodnej sudkyne z 3. 2. 2017 a následne i pokyn novej sudkyne z 6. 9. 2017).

Dňa 28. 9. 2017 do súdneho spisu doručené podanie žalobcu, dňa 29. 9. 2017 podanie Poštovej banky, a. s. a dňa 10. 10. 2017 podanie Tatra banky, a. s.

Dňa 11.01.2018 do súdneho spisu doručené podanie znalca Ing. Jakabčina o tom, že znalecký úkon by odmietol, nakoľko práce, ktoré majú byť ocenené nešpecifikoval žalobca jednoznačne.

*Dňa 12. 01. 2018 do súdneho spisu doručené podanie znalca [REDACTED]
o tom, že znalecký úkon by odmietol, nakoľko práce, ktoré majú byť ocenené nešpecifikoval
žalobca jednoznačne.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil

sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, II. ÚS 328/06).

Predmetom predbežného prerokovania sťažnosti bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05).

Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00), resp. konanie pred všeobecným súdom z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 92/05). Preto ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

Ústavný súd v nadväznosti na to poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04). Nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03).

Konanie pred okresným súdom v napadnutom konaní začalo 17. júna 2014 doručením návrhu sťažovateľa na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo tri roky a tri mesiace. Napadnuté konanie okresného súdu nie je ani dosiaľ právoplatné skončené. Z prehľadu vykonaných procesných úkonov okresného súdu vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní síce vykonával niektoré úkony s väčším časovým odstupom, dokonca v niektorých prípadoch možno mať vo vzťahu k jeho postupu výhrady aj z toho hľadiska, či jeho postup bol dostatočne

efektívny (najmä vo vzťahu k zabezpečeniu niektorých listinných dôkazov, pozn.), napriek tomu ústavný súd zastáva názor, prihliadajúc aj na svoju doterajšiu judikatúru, že postup okresného súdu a doterajšia dĺžka napadnutého konania v okolnostiach daného prípadu nevybočujú z medzí ústavnej akceptovateľnosti. Dôvody, pre ktoré nebolo dosiaľ vo veci rozhodnuté, nemožno pričítať len vrub okresnému súdu. Zo zapožičaného spisu okresného súdu vyplýva, že aj sťažovateľ prispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania, keď ani dosiaľ okresnému súdu neposkytol súčinnosť v súvislosti s jeho žiadosťou o vypracovanie znaleckého posudku.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite sťažnosti.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd poukazuje na to, že toto uznesenie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto ak by okresný súd v ďalšom priebehu napadnutého konania bez ospravedlniteľného dôvodu nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby sa za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok opätovne obrátil na ústavný súd so sťažnosťou, ktorou bude namietať porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018